

- Crotty, James R. 1983. On Keynes and Capital Flight. *Journal of Economic Literature* 21 (1), pp. 59-65.
- Hicks, John R. 1937. Mr. Keynes and the 'Classics': A Suggested Interpretation. *Econometrica* 5, pp. 147-59. Genoptrykt i *Readings in the Theory of Income Distribution*, Philadelphia, Blakeston for the AEA, 1946, pp. 461-76, og i John Hicks: *Critical Essays in monetary Theory*, Oxford, Oxford University Press, 1967, pp. 126-142.
- Keynes, John Maynard. 1936. *The General Theory of Employment, Interest and Money*. London.
- Keynes, John Maynard. 1946. The Balance of Payments of the United States. *Economic Journal*, pp. 172-187.
- Meltzer, Allan H. 1981. Keynes's General Theory: A Different Perspective. *Journal of Economic Literature*, 19 (1), pp. 34-64.
- Modigliani, Franco. 1944. Liquidity Preference and the Theory of Interest and Money. *Econometrica*, 12, pp. 45-88.
- Philip, Kjeld. 1939. Om Indkomstforplantning og beskæftigelsesforplantning. *Nationaløkonomisk Tidsskrift*, 77, pp. 295-325.
- Wicksell, Knut. 1937. *Föreläsningar i national-ekonomi. Teoretisk nationalekonomi*. Andra delen. Lund.
- Winding Pedersen, H. 1936. Anmeldelse af J. M. Keynes' *The General Theory of Employment, Interest and Money*. *Nationaløkonomisk Tidsskrift*, 74, pp. 233-236.

Kommentar

Kjeld Philip

Den periode, jeg skal omtale, strækker sig fra 1957 til 1964. Det var den, James Meade omtalte som »the golden age of full employment«. For Danmarks del kunne man også kalde den »the golden age of majority government«.

Om Keynes havde nogen betydning for den danske politik, kunne besvares negativt med henvisning til, at hans navn næppe blev nævnt i regeringen, dennes økonomiudvalg eller skatteudvalg i de år, jeg var med i regeringen. I alt fald husker jeg ikke, at det nogensinde er sket. Det er derimod nogle gange blevet nævnt af en fremtrædende konservativ politiker i Folketinget og da nærmest som eksempel på en mand med uheldig indflydelse på regeringen, vist særligt på mig!

Hvis man imidlertid tænker på keynesiansk indflydelse og dermed tænker på bevidst påvirkning af makrostørrelser, havde denne form for tankegang givetvis sin indflydelse. Diskussioner om skatters højde og deres sammensætning skete ud fra betragtninger om virkningerne på beskæftigelse, på lønninger og på valuta. Derimod ansås det for helt underordnet, om budgettet efter almindelige regnskabsprincipper var i balance.

Man måtte imidlertid anvende andre midler ved siden af de finans- og pengepolitiske. Der anvendtes til supplement af den generelle politik således begrænsninger af offentlige — herunder de kommunale — investeringer, og der var indgribende restriktioner for privat boligbyggeri. Dette beroede til dels på, at der var mangel på arbejdskraft i byggesektoren mere end i andre sektorer.

Keynes fik en enorm betydning for de akademiske diskussioner. Interessen for at anvende finanspolitikken til supplement for pengepolitikken var nok kommet alligevel og er kun indirekte inspireret af Keynes, der knap omtaler muligheden. I virkeligheden fremsatte svenskerne og tyskeren Föhl keynesianske tanker til dels før Keynes, og i alt fald svenskernes idéer var mere knyttet til praktisk politik, end Keynes' var. Men svenskerne skrev på svensk, Föhl på tysk, så allerede det bevirkede, at det blev Keynes, man diskuterede ude i den store verden. Og så skrev Keynes trods værkets høje abstraktionsgrad langt mere charmerende end de andre.

Kommentar

P. Nyboe Andersen

I perioden 1968-77, da jeg deltog i dansk politik som minister og/eller folketingsmand, mindes jeg ikke, at Keynes er blevet nævnt ved navn i de økonomiske debatter i regeringen eller Folketinget. Men det forhindrer ikke, at de personer, som deltog i disse debatter og som havde at gøre med den økonomiske politiks tilrettelæggelse, har været påvirket af keynesiansk teori. For mit eget vedkommende skrev jeg i 1937 specialopgave under polit-studiet om General Theory, der som bekendt udkom i 1936, og om det første års diskussion omkring dette værk, så jeg havde været keynesianer i min økonomiske tankegang i over 30 år, da jeg fik med praktisk politik at gøre.

Men »et er et søkort at forstå, et andet skib at føre«. Den politiske sejlads foregår i et farvand med mange skær og skiftende vindretninger, som ingen teori kan tage højde for. De grundlæggende økonomiske forhold var i den anførte periode meget forskellige fra 30'ernes depression, som var baggrunden for General Theory. Der var efterspørgselspres, inflation og høj beskæftigelse, navnlig fremkaldt af en hastigt voksende offentlig sektor og et stort boligbyggeri. Men Keynes havde nu alligevel en finger med i spillet. Arven efter Keynes bidrog væsentligt til at skabe det meget høje ambitionsniveau, hvad beskæftigelsesgraden angår, som prægede den politiske debat i 60'erne og første halvdel af 70'erne.

I 1968 gav en arbejdsløshed på 3% anledning til voldsom kritik af VKR-regeringen, som gav efter for kritikken, for så vidt som vi satte en pengepolitisk ekspansion i gang (også med det formål at få obligationsrationeringens kødannelser fjernet). I 1969 faldt arbejdsløsheden til kun 1½%, godt hjulpet af, at det »skattefri« år delvis satte finanspolitikken ud af spillet. Resultatet for inflation og betalingsbalance er velkendt.